

Rijkswaterstaat
Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Transparantie bij Strategische modellen

9 maart 2011

Inhoud

- Complexiteit
- Rekenen met Beleid en reactie RWS
- Conclusies

Complexiteit – wat vindt men het probleem ?

- Te veel informatie nodig
- Te gedetailleerde uitkomsten
- Grotere kans op fouten
- Niet inzichtelijk – modellen zijn een blackbox
- Te lang rekenen

Voor gedetailleerde uitkomsten is een gedetailleerd model nodig

Informatiebehoefte is afhankelijk van positie in beleidsproces

Beleid

- Beginfase beleidsvoorbereiding globaal
- Eindfase beleidsvoorbereiding gedetailleerd
- Eerste fase Verkenningen (zeef 1)
- Tweede fase Verkenningen (zeef 2)
- Planuitwerking

Modellen

- Globale beleidsinformatie op basis van globale informatie
- Gedetailleerde beleidsinformatie op basis van gedetailleerde informatie
- Niet rekenen, gebruik maken van basisprognoses en indien nodig simpele tools en rekenregels
- NRM – mogelijk simpele rekenregels voor effecten. Gedetailleerde informatie nodig. Incorporeren onzekerheid door gebruik scenario's
- Bij voorkeur niet meer rekenen aan verkeersprognoses. Indien rekenen wel nodig is is gedetailleerde informatie nodig

Detailniveau uitkomsten

- Dummy achtergronddocument verkeer – geen bijlage bij besluit wel opvraagbaar
- Presentatie uitkomsten afhankelijk van fase beleidsvoorbereiding en informatie behoefte fase in planningsproces – niet te weinig en niet te veel
- De te hanteren uitgangspunten worden voor planstudies en verkenningen vastgesteld door het bevoegd gezag

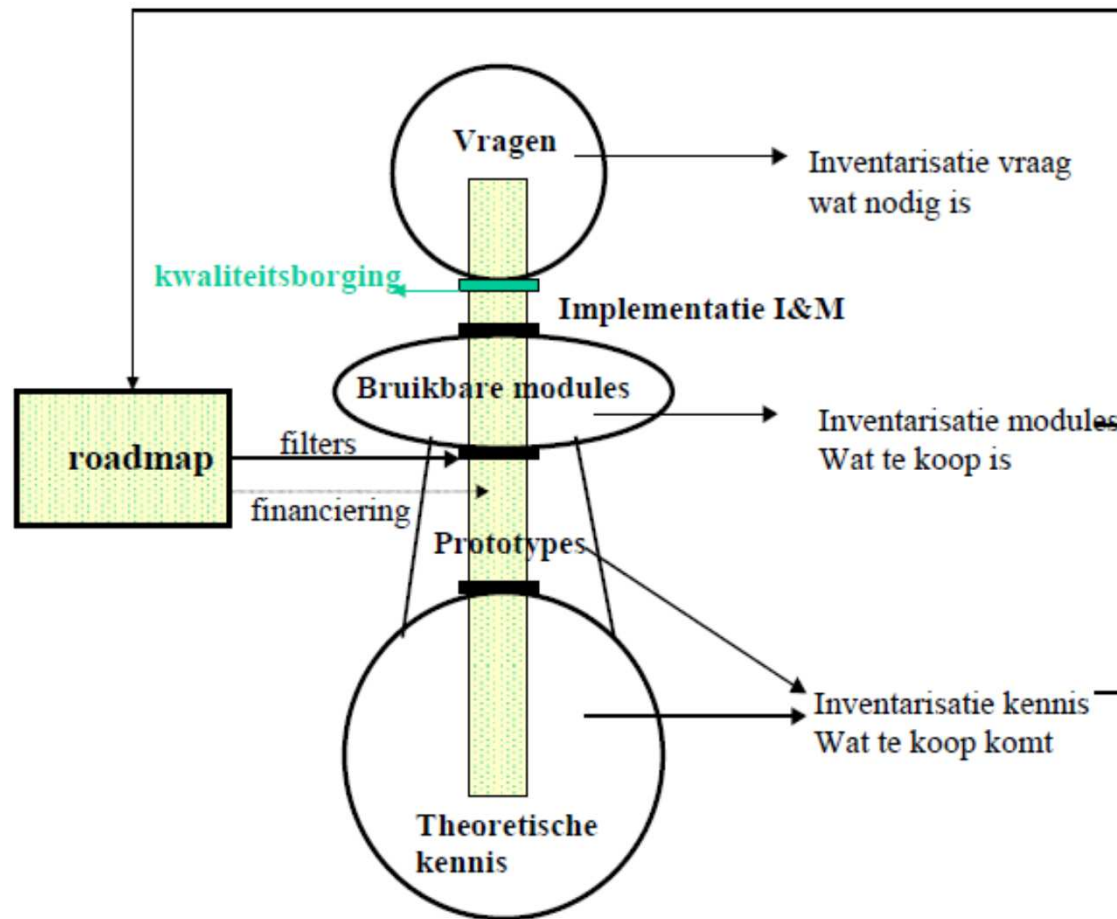

Grotere kans op fouten

- Vooral gekoppeld aan proces rond toepassing modellen – bij RWS is kwaliteitsborging geregeld via het protocol NRM gebruik. Geregeld onafhankelijke second opinions bij toepassingen en nieuwe modellen worden aan audits onderworpen.
- Grote hoeveelheden gedetailleerde invoer verhogen de kans op fouten
 - Middels Beheer worden gevonden problemen centraal bijgehouden en verwerkt
 - Middels Beheer worden nieuwe versies van modellen en uitgangspunten centraal opgesteld en later uitgerold
 - Door betere focus op feitelijk benodigde beslisinformatie zijn niet alle fouten een probleem
- Bij ontwikkeling *kwaliteitskader modelontwikkeling*

Kwaliteitskader modelontwikkeling

De modellen zijn toch geen black box ?

- Technisch gedocumenteerd
- Uitgebreide verantwoording van de totstandkoming

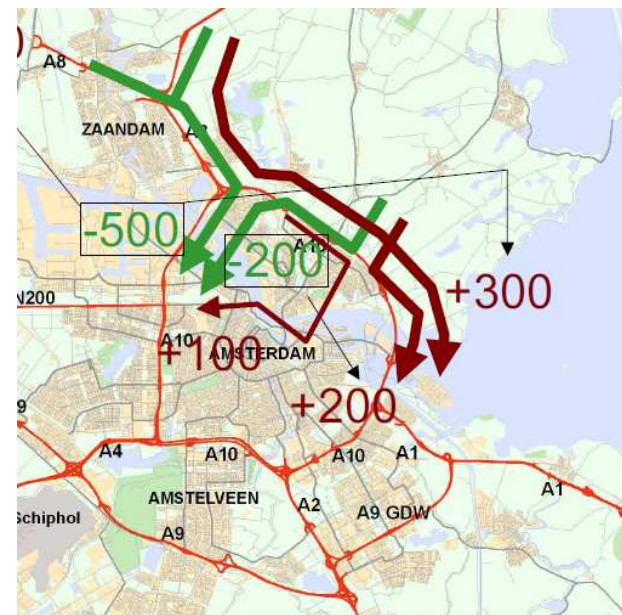
Transparantie

- **Storytelling**

- Hoe komt het effect tot stand
 - Beter begrip over het effect – het verhaal- in plaats van het getal vergroot de geloofwaardigheid en daarmee het draagvlak van de uitkomsten
- Met DGMO vast gaan stellen hoe we dit in landelijke beleidsanalyse en planstudies en verkenningen gaan invullen

Storytelling – hoe zou het kunnen

De rekentijd van de modellen is veel te lang

- **Plaats en rol berekeningen in het planproces**

- Interactieve sessie met omgeving om alternatieve oplossingen te genereren – snel rekenen is van belang
- Eerste fase van Verkenningen waarin in korte doorlooptijd veel alternatieven moeten worden teruggebracht tot de belangrijkste meest onderscheidende – snel rekenen is van belang maar interactief misschien niet nodig
- Tweede fase van Verkenningen – zorgvuldigheid belangrijker dan snelheid.
- Planuitwerking – bij voorkeur uitgaan van berekeningen in de Verkenningen fase maar berekeningen moeten indien nodig wel zorgvuldig plaatsvinden.

Visie RWS op advies KIM Rekenen met beleid

- **Randvoorwaarde DG RWS: RWS blijft regisseur en eigenaar strategische verkeers – en vervoermodellen**
- Modellen moeten veelzijdiger en coherenter worden
 - Maatwerk. Gekozen model moet bestuursrechtelijke toets doorstaan. Eisen aan kwaliteit en consistentie
 - Afstemming is belangrijk. Binnen RWS protocol NRM gebruik en afgestemde modellen NRM2011
- Beter kwaliteitsmanagement
 - Zeer belangrijk. Kwaliteitskader voor ontwikkeling in proces rond roadmaps. Verder Centraal Beheer en Protocol NRM gebruik
- Modellen en uitkomsten transparanter maken
 - Storytelling is belangrijk
 - Communicatie over gebruik modellen in beleid en verwachtingenmanagement
 - Afhankelijk van gebruiksdoel keuzes maken. Ook in beleidsproces onzekerheid incorporeren
- Vraagsturing verbeteren

Conclusies

- Belangrijk om met elkaar goed helder te krijgen wat nu feitelijk de problemen zijn
- Kies bij elke beleidsvraag het juiste model om de gewenste beleidsinformatie te kunnen leveren en het leveren en gebruiken van die informatie op het juiste abstractieniveau
- Kwaliteitsborging is en blijft van groot belang – naast het protocol NRM gebruik wordt daarbij het kwaliteitskader modellen de komende tijd van groot belang
- Transparantie van de modellen wordt verbeterd door 'storytelling' – de betekenis van die term gaan we nader definiëren de komende tijd.